arbeidsmarktinformatie jeugdzorg in vogelvlucht

JEUGDZORG-WERKT.NL

16-3-2021

4 Onderdelen

1. **Kerncijfers Jeugdzorg & jeugdhulp**

2. Prognoses, tekorten & behoud

3. COVID-19 & Arbeidsmarkt-ontwikkelingen

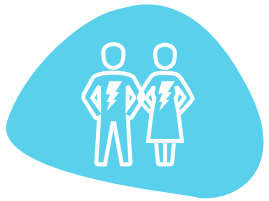

4. Duurzame inzetbaarheid

Gebruikte bronnen:

- AZW kerncijfers (CBS AZW Statline)
- Onderzoek mobiliteit en behoud (AEF)
- Observatieonderzoek Z&W (Newcom)
- CBS jeugdhulp
- Goed werkgeverschap (arbeidsmarkt-tafel brede jeugdhulp)
- Mobiliteit (arbeidsmarktplatform jeugdzorg)
- Prognoses Z&W (ABF Research)
- Tekorten sociaal domein (AEF)

jeugd zorg WERKT!

Hoofdstuk 1 - Kerncijfers

1. **Kerncijfers**

Jeugdzorg & jeugdhulp

Kerncijfers jeugdzorg

- 31.400 werknemers
- 2.000 zzp’ers
- Gemiddeld 40 jaar
- 80% vrouw
- 8 jaar in dienst bij huidige werkgever
- 14 jaar werkzaam in de sector

Instellingen in jeugdhulp

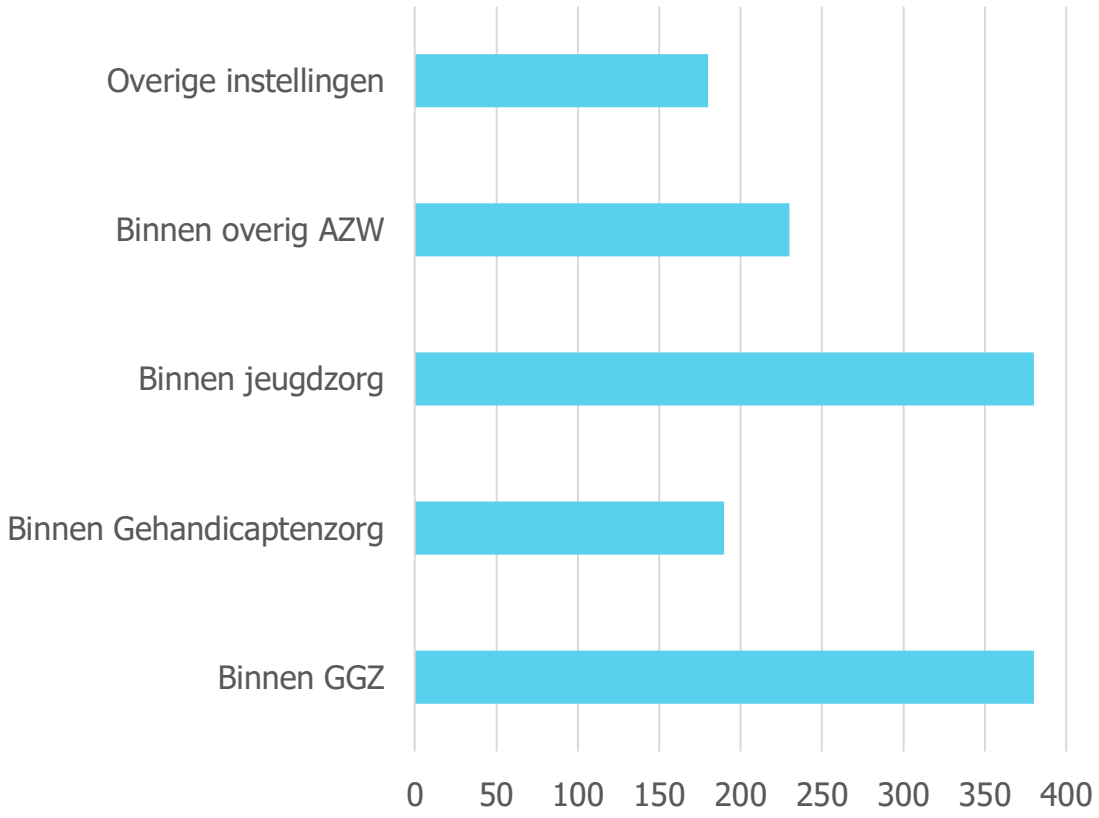

Werknemers in jeugdhulp

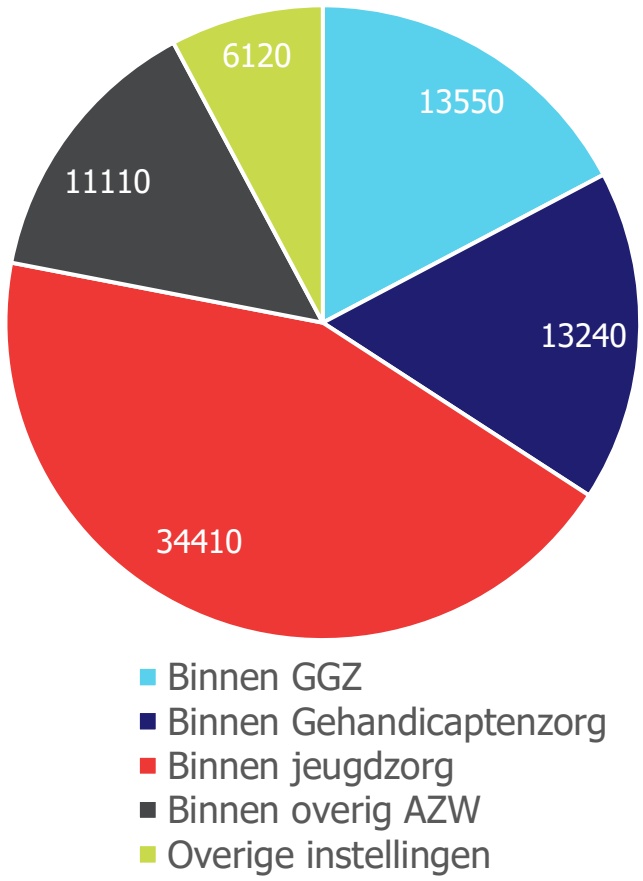

Jeugdhulp

Overige instellingen zijn:

- Raad van de kinderbescherming
- Veilig thuis
- Justitiële jeugdzorg

Algemene bevindingen

- Blijft lastig en veel handwerk
- Gemeenten niet goed in beeld te brengen

Bron: CBS: arbeidsmarktgegevens van het jeugddomein

Hoofdstuk 2: Prognoses, tekorten & behoud

1. Kerncijfers

Jeugdzorg & jeugdhulp

2. Prognoses, tekorten & behoud

Prognose arbeidsvraag jeugdzorg

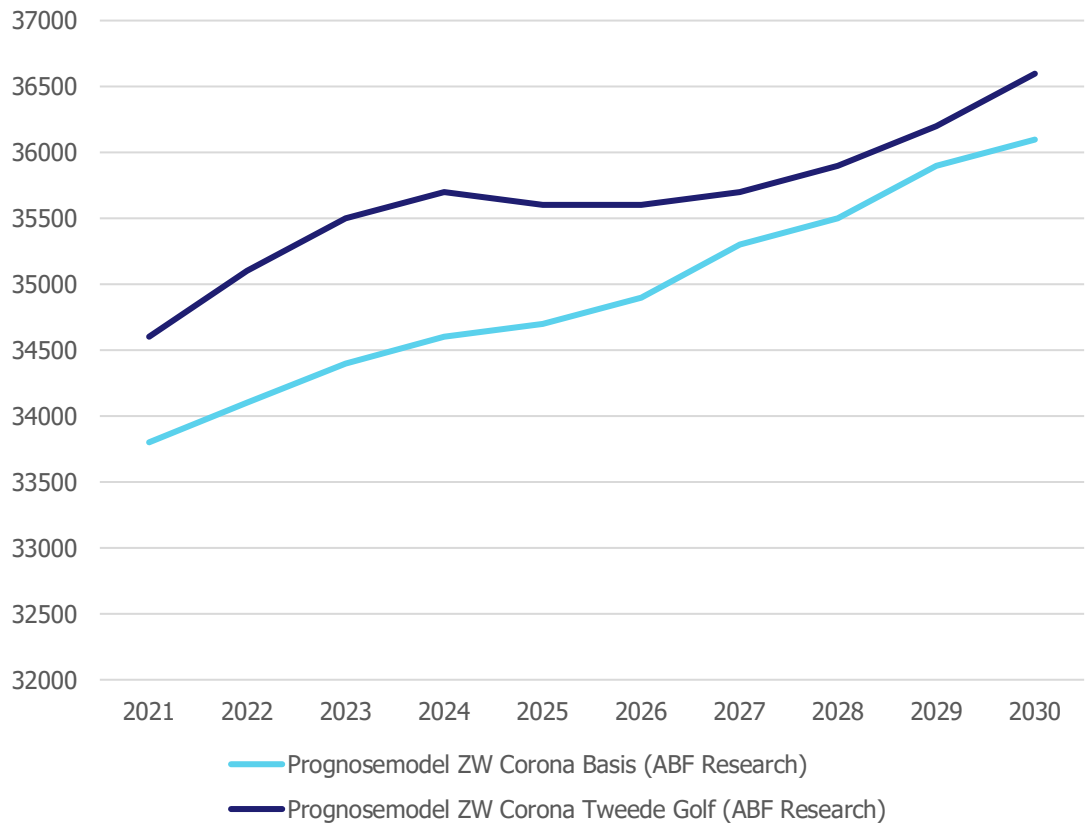

Arbeidsmarkttekort

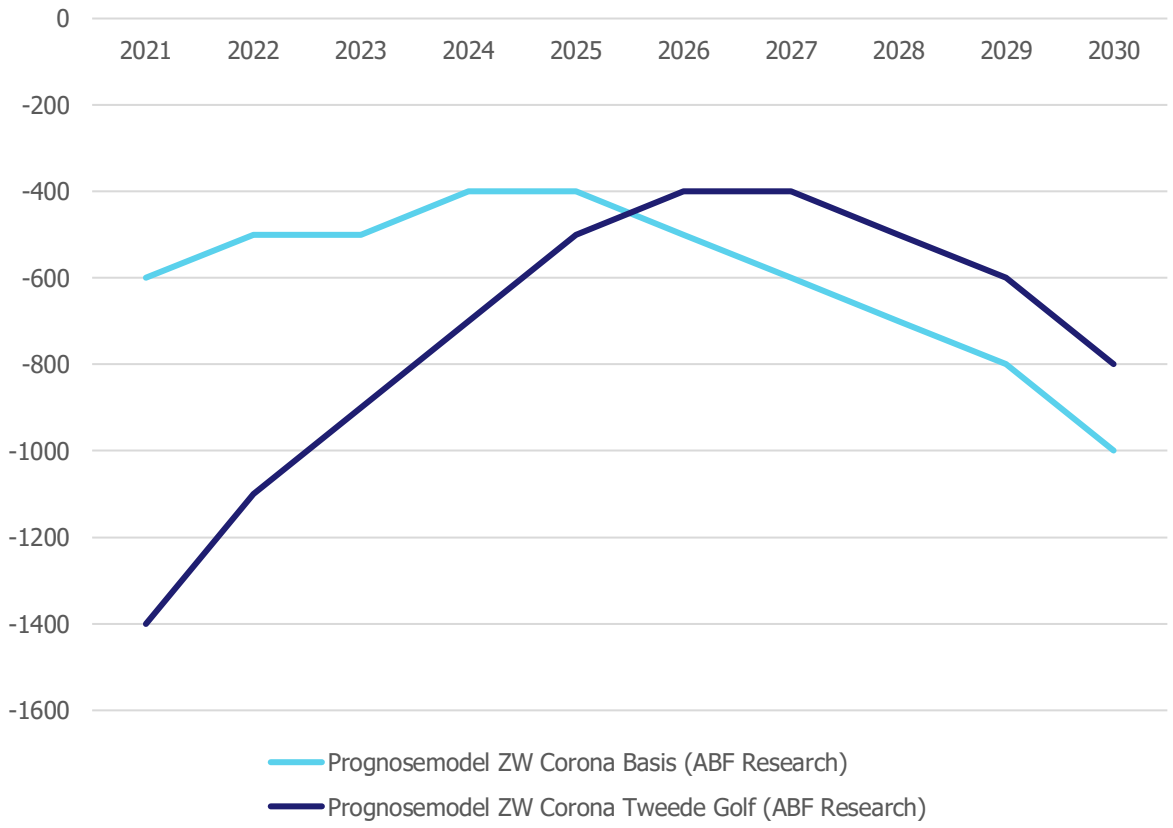

Aanpak van tekorten

200 initiatieven uit andere landen en sectoren

- Huisdelen (van ouderen met jongeren), zodat zowel het woning- als het personeelstekort wordt aangepakt (Verenigd Koninkrijk)
- Digitale coach en platform. E-health
- Investeren in samenwerkingsverbanden om de inzet van professionals beter te verdelen (Singapoore)

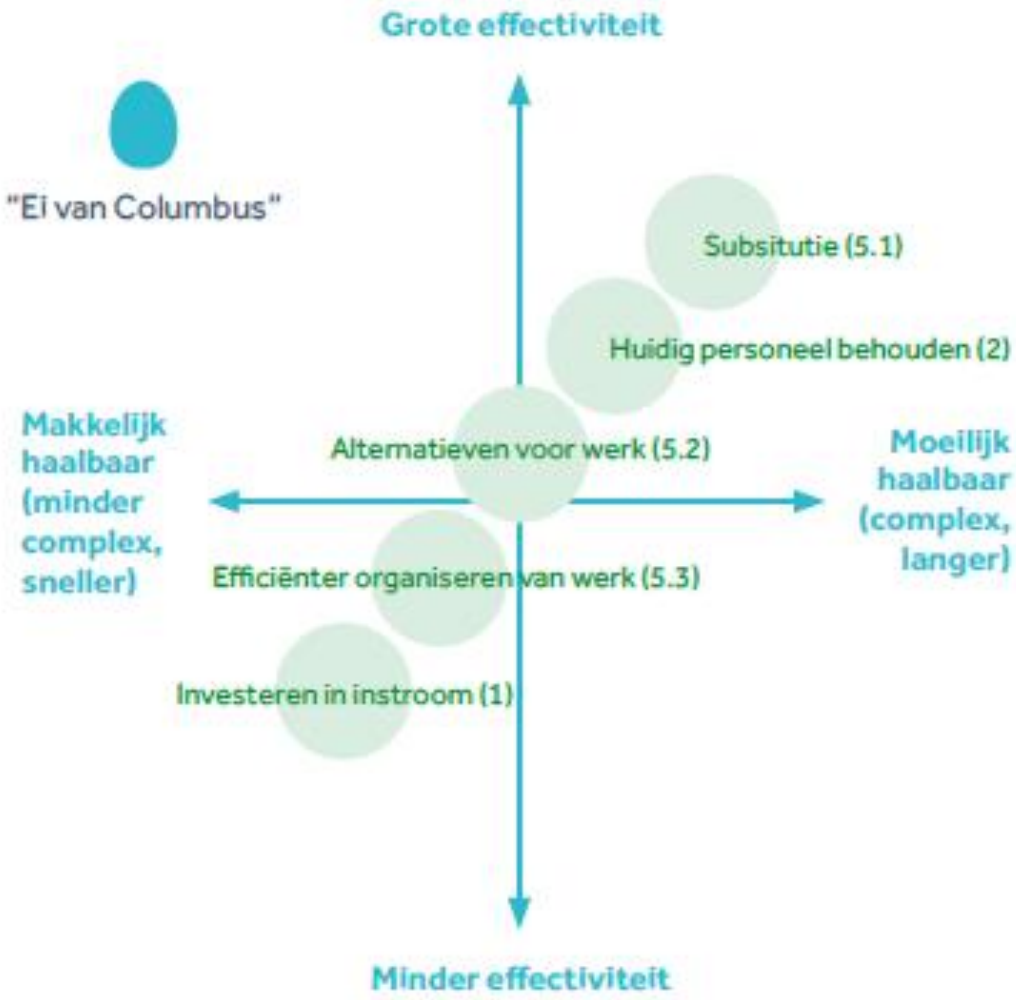

Bron: AZW / AEF (2020) aanpak arbeidsmarkt tekorten

Pull factoren – reden van instroom

1. Werkinhoud
2. Gevraagd om te komen werken
3. Arbeidsvoorwaarden

Reden van uitstroom

- Zeggen dat je ander werk zoekt

- Ontevreden over arbeidsomstandigheden
- Ontevreden over arbeidsvoorwaarden

- Daadwerkelijk vertrek

- Aansturing / ondersteuning leidinggevende
- Loopbaanmogelijkheden / loopbaanontwikkeling
- Inhoud werk
- Samenwerking / sfeer
- Teveel autonomie

Bron: CBS, cohortanalyse Q2 2015 t/m Q1 2020

Uitstroom naar sector en domein N=16.250

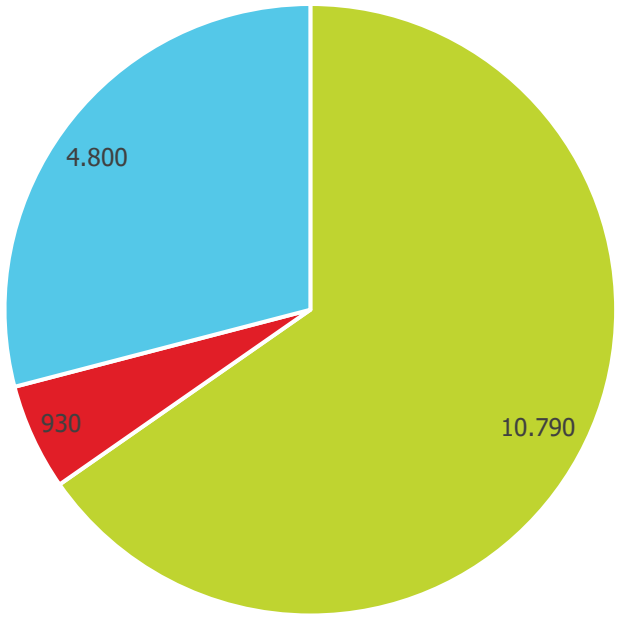

- Uitstroom van werknemers uit zorg en welzijn
- Uitstroom van werknemers uit het sociaal domein
- Uitstroom van werknemers binnen het sociaal domein

Bron: CBS, cohortanalyse Q2 2015 t/m Q1 2020

Uitstroom naar sector en domein N=16.250

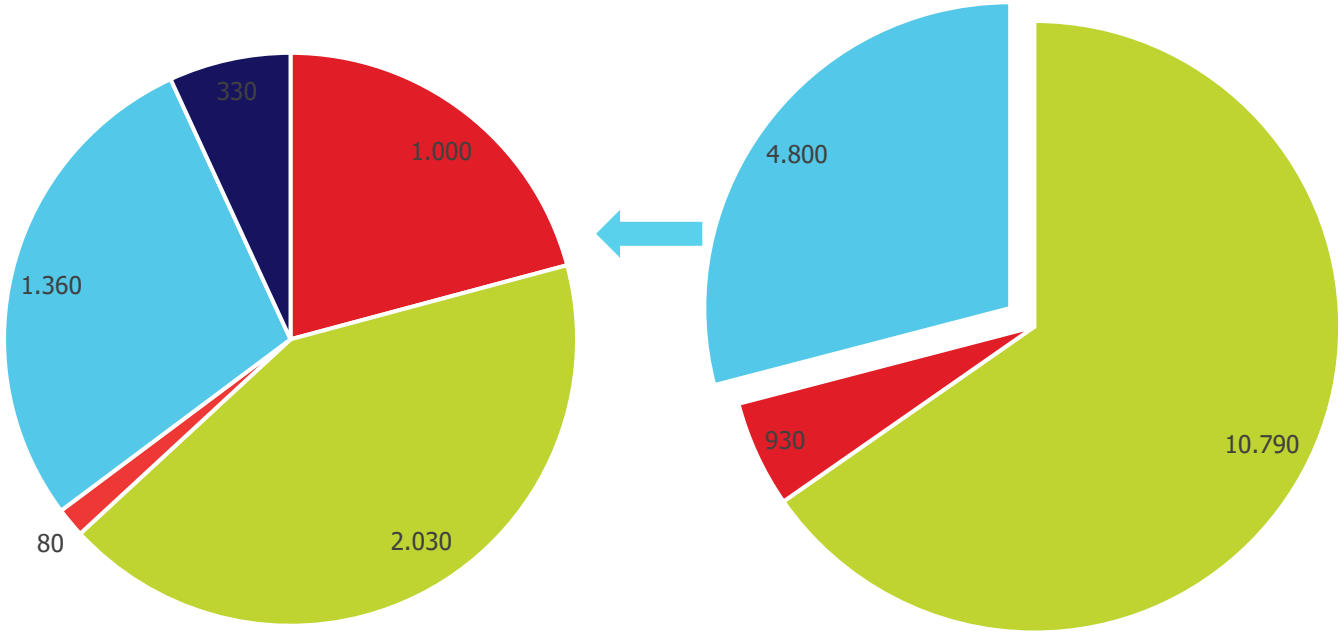

- uitstroom naar geestelijke gezondheidszorg
- uitstroom naar gehandicaptenzorg
- uitstroom naar thuiszorg
- uitstroom naar sociaal werk
- uitstroom naar kinderopvang (incl. peuterspeelzaalwerk)
- Uitstroom van werknemers uit zorg en welzijn
- Uitstroom van werknemers uit het sociaal domein
- Uitstroom van werknemers binnen het sociaal domein

Bron: CBS, cohortanalyse Q2 2015 t/m Q1 2020

Uitstroom naar sector en domein N=16.250

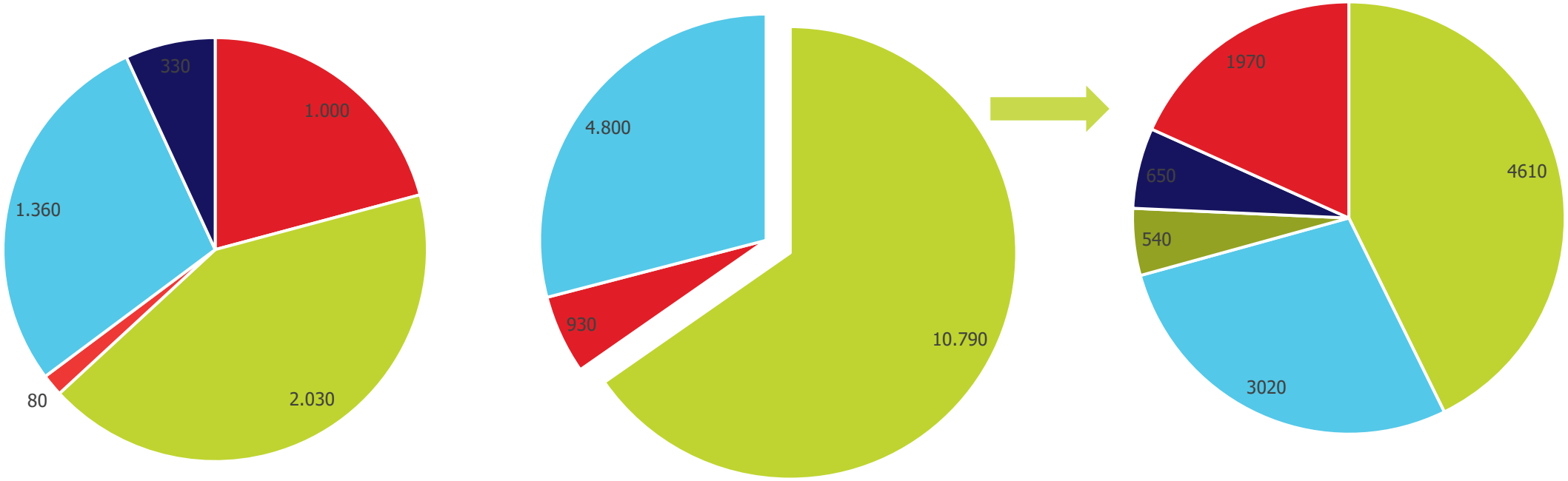

- uitstroom naar geestelijke gezondheidszorg
- uitstroom naar gehandicaptenzorg
- uitstroom naar thuiszorg
- uitstroom naar sociaal werk
- uitstroom naar kinderopvang (incl. peuterspeelzaalwerk)

- Uitstroom van werknemers uit zorg en welzijn
- Uitstroom van werknemers uit het sociaal domein
- Uitstroom van werknemers binnen het sociaal domein

- uitstroom naar een andere baan
- uitstroom naar een uitkering
- uitstroom naar zelfstandigheid
- uitstroom naar pensioen
- uitstroom naar inactiviteit

Bron: CBS, cohortanalyse Q2 2015 t/m Q1 2020

Uitstroom naar sector en domein N=16.250

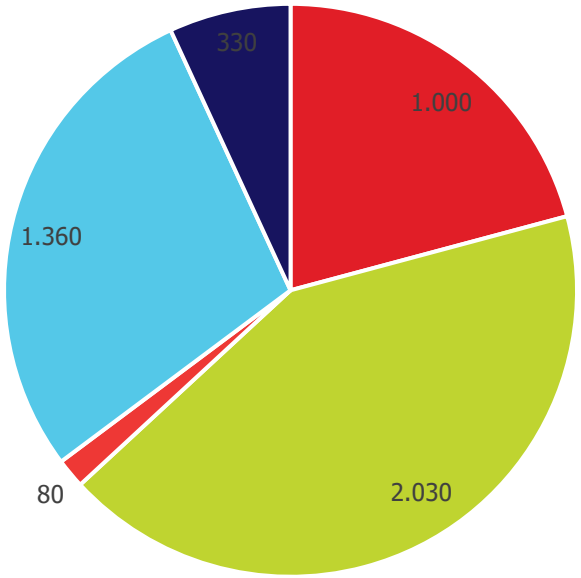

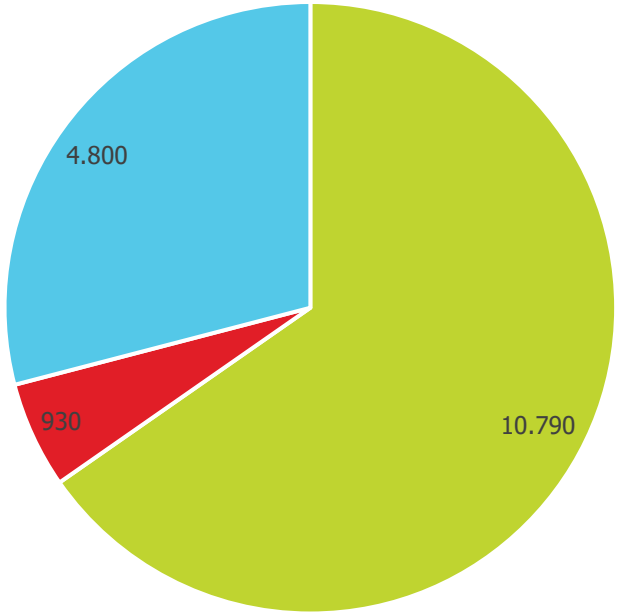

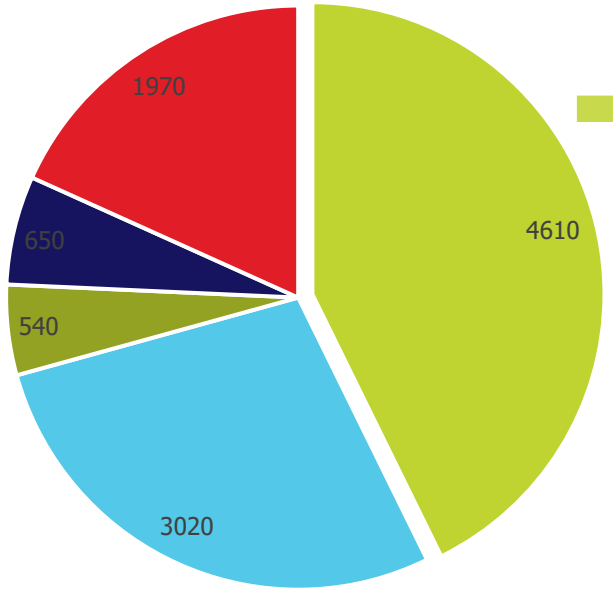

- Onderwijs
- Uitzendwerk
- Overheid

- uitstroom naar geestelijke gezondheidszorg
- uitstroom naar gehandicaptenzorg
- uitstroom naar thuiszorg
- uitstroom naar sociaal werk
- uitstroom naar kinderopvang (incl. peuterspeelzaalwerk)

- Uitstroom van werknemers uit zorg en welzijn
- Uitstroom van werknemers uit het sociaal domein
- Uitstroom van werknemers binnen het sociaal domein

- uitstroom naar een andere baan
- uitstroom naar een uitkering
- uitstroom naar zelfstandigheid
- uitstroom naar pensioen
- uitstroom naar inactiviteit

Hoofdstuk 3 – werken tijdens COVID-19 & arbeidsmarktontwikkelingen

1. Kerncijfers Jeugdzorg & jeugdhulp

2. Prognoses, tekorten & behoud

3. COVID-19 & Arbeidsmarkt-ontwikkelingen

Vierde corona-quickscan jeugdautoriteit

80% van de organisaties heeft compensatie tot 1 juli binnen.
Voor de periode na 1 juli verloopt het moeizaam

Hoge instroom van jeugd met problemen en crisisproblematiek wordt verwacht.

Personeelstekorten lopen op, doordat werknemers niet inzetbaar zijn i.v.m. wachten op testuitslagen en quarantaine maatregelen. Kosten voor inhuur stijgen.

Bron: quick scan Jeugdautoriteit

Observatie onderzoek – werken tijdens de periode van COVID-19 (1e golf)

Bron: AZW / Newcom

De aandacht gaat vooral uit naar het organiseren en financieren van jeugdzorg (media) en de werkomgeving (sociale media).

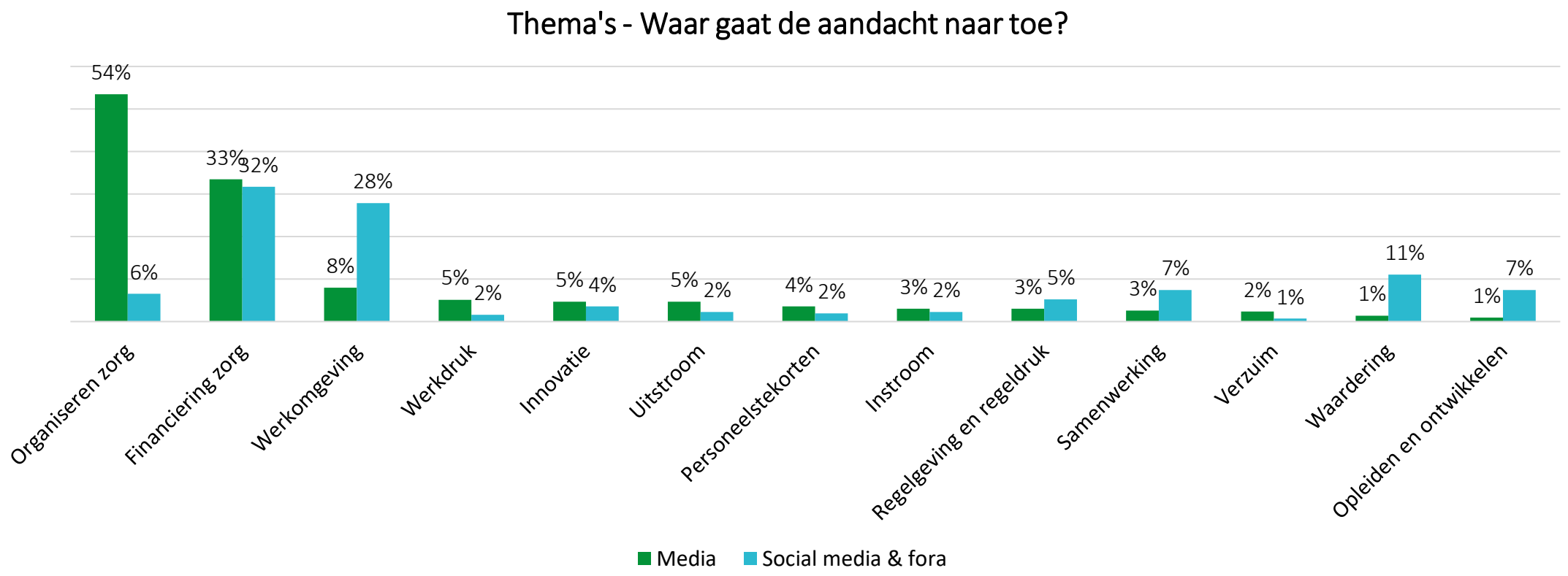

Berichten kunnen over meerdere thema's gaan.
Percentages kunnen optellen tot meer dan 100%

Thema's die zowel in media als in social media/fora minder dan 2% behalen zijn weggelaten uit de grafiek.

Timeline

Tweede Kamerdebat; Ieder(in) vraagt om bescherming mensen thuis en in instellingen *(Werkomgeving)*

Testen jeugdwerkers op Corona *(Werkomgeving)*

Arbeidsmarkttafel Jeugd onderzoekt 'ingrediënten van een aantrekkelijke organisatie'. *(Imago)*

Zorgen om welzijn van tieners; controles consultatiebureaus stilgevallen *(Organiseren zorg)*

Versoepeling t.b.v. inzet extra personeel *(Instroom)*

Pleeggezinnen onder druk; spanning toegenomen *(Organiseren zorg)*

Aantal jongeren in gesloten jeugdzorg opnieuw gedaald *(Organiseren zorg)*

Toename jeugdwerkloosheid verwacht *(Organiseren zorg)*

Beeldbellen en apps ingezet *(Innovatie)*

Tijdschrijven blijft *(Regelgeving en –druk)*

Aantal pleeggezinnen en pleegkinderen toegenomen *(Organiseren zorg)*

'Roeien met beschikbare riemen'; Zorgen om welzijn jeugd *(Organiseren zorg)*

Flexibiliteit gevraagd van werknemers; Aandacht voor veilig werken *(Werkomgeving)*

De manier waarop de jeugdzorg georganiseerd is staat ter discussie *(Organiseren zorg)*

Gemeenten en instellingen worstelen met oplopende tekorten; Zorgen om continuïteit financiering *(Financiering zorg)*

Maart | April | Mei | Juni | Juli | Augustus

Voorbeelden Innovatie

Coronacrisis **versnelt** de inzet van **beeldzorg** bij Triade Vitree

Het werk van Erwin Pfeiffer, zorgtechnoloog en projectleider Beeldzorg bij Triade Vitree in Flevoland, is zelden zo hectisch geweest als de afgelopen weken. Door corona was er ineens de noodzaak om op allerlei fronten versneld te innoveren en technologie in te gaan zetten. 'Nog nooit hebben we in één week zoveel beeldzorgaccounts aangemaakt. Ik ben blij dat wij met deze techniek onze cliënten in de VG- en jeugdzorg goed kunnen bl
mogelijk is.'

- Cliënten kunnen niet alleen de eigen persoonlijk begeleider beeldbellen, maar ook de andere begeleiders.
- Een gedragskundige kan naar een cliënt beeldbellen.
- Verpleegkundigen kunnen bijvoorbeeld op afstand met beeldbellen de wondcontrole doen.
- Cliënten kunnen met elkaar beeldbellen.
- Op de iPads van de woningen met 24-uurs zorg wordt beeldzorg toegevoegd. Verwanten die dat willen, worden gekoppeld zodat ze kunnen beeldbellen met cliënten in de woning.
- Onderzocht wordt of cliënten die gebruik maken van GGZ-zorg, consulten kunnen krijgen via beeldzorg.

Bron: vilans.nl, 10 april

Jeugdzorgverleners kunnen beeldbellen met cliënten, Friese gemeenten zorgen voor gratis tool

Jeugdzorgverleners in Friesland kunnen vanaf komende week beeldbellen met hun cliënten. Het actieprogramma Foar Fryske Bern maakt het samen met Sociaal Domein Fryslân mogelijk dat gecontracteerde jeugdhulporganisaties, wijk- en gebiedsteams onbeperkt accounts krijgen om via een beveiligde chat te beeldbellen met cliënten, veelal kinderen.

Beeldbellen is beveiligd chatten in een afgesloten omgeving, waar alleen de directe jeugdzorgverleners en de cliënten toegang tot hebben. „Je zag dat iedere zorgverlener in de afgelopen dagen al op zijn of haar eigen manier contact zocht met de cliënten. Soms ging dat ook via Skype. Wij hebben ons te houden aan de privacyregels en we merkten dat werken met Skype, WhatsApp of Facetime niet AVG-proof is. Via deze verbinding voldoen wij aan de regels."

Bron: lc.nl, 20 maart

Voorbeelden Organiseren van jeugdzorg

KWETSBARE JONGEREN BUITEN BEELD DOOR CORONA

Yolanda de Koster • 04 sep 2020 Reageer

Veel jeugdhulpaanbieders maken zich zorgen over een eventuele tweede coronagolf. Er zijn zowel zorgen over het zicht op jongeren, het ontstaan van onveilige thuissituaties, beschikbaarheid van personeel en de financiën. Sinds het begin van de coronacrisis zijn al jongeren en hun gezinnen buiten beeld geraakt. Gemeenten zijn verschillend omgegaan met compensatie van jeugdhulpaanbieders.

Uit- en afstel

Dat blijkt uit de Sectorrapportage Jeugd van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) waarin zij heeft gekeken naar de gevolgen van de coronacrisis voor de jeugdhulp. De IGJ heeft daarvoor 84 organisaties bevraagd: 63 jeugdhulpaanbieders, 13 jeugdhulpregio's en 8 branche- en beroepsverenigingen. 60 procent van de ondervraagde jeugdhulpaanbieders heeft door de coronamaatregelen hulp moeten uitstellen en 29 procent heeft jeugdhulp moeten afstellen. Een kwart denkt dat er – als gevolg van de coronamaatregelen – momenteel jeugdigen of gezinnen buiten beeld zijn.

Bron: binnenlandsbestuur.nl, 4 september

Voorbeelden Financiering van zorg

Gemeenten moeten zorgaanbieders tijdens coronacrisis doorbetalen

Gemeenten moeten de maandomzet van zorgaanbieders in de jeugdhulp en maatschappelijke tijdens de coronacrisis doorbetalen zoals daarvoor. Dat geldt in ieder geval tot 1 juni, zo blijkt uit een uitwerking van afspraken tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Rijk over de financiering van gemeentezorg. Over de meerkosten van de crisis zijn nog geen concrete afspraken gemaakt.

Op 25 maart deden het Rijk en de VNG al een dringend beroep op gemeenten om zorgaanbieders financieel te ondersteunen. In het document dat toen is verspreid, deed het Rijk de toezegging dat het de meerkosten die door de gemeenten aan hun zorgaanbieders betalen, zou vergoeden. Daarover wordt in de uitwerking van afspraken tussen VNG en Rijk niet meer gerept.

Bron: skipr.nl, 17 april

Jeugdzorg 'onaangenaam' getroffen door staken garantieregeling

De gezamenlijke jeugdbranches zijn "onaangenaam verrast" door het bericht van de gemeenten in overleg met het kabinet hebben besloten om de omzetgarantie na 1 juli te staken. De branches pleiten ervoor om de coronamaatregelen in het sociaal domein net als in de langdurige zorg tot eind dit jaar voort te zetten.

Volgens de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ), waar Jeugdzorg Nederland, GGZ Nederland, VGN en VOBC bij zijn aangesloten, doen VWS en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) ten onrechte alsof het na 1 juli weer 'business as usual' is in het sociaal domein , terwijl de financiële gevolgen van de coronacrisis na dagelijks na ijlen.

Bron: skipr.nl, 3 juni

Jeugdzorg krijgt toch vergoeding voor meerkosten corona

Het kabinet heeft besloten de meerkosten te vergoeden die jeugdzorginstellingen betalen voor hun coronamaatregelen. Dat zijn uitgaven die worden gemaakt voor onder meer extra personeel, persoonlijke beschermingsmiddelen en huur van ruimtes om de anderhalvemeterzorg te realiseren. Het probleem blijft dat de omzetdaling per 1 juli niet meer wordt gecompenseerd.

Financiële schade

Aanvankelijk was het ministerie van VWS niet bereid de regeling, die tot 1 juli liep, te verlengen. Daarop liet de Nederlandse ggz weten dat mede hierdoor instellingen financiële schade zouden leiden van enkele tienduizenden euro's per maand per instelling. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft vanochtend bekendgemaakt dat deze kosten worden gecompenseerd tot 31 december 2020.

Bron: skipr.nl, 23 juni

Hoofdstuk 4: Duurzame inzetbaarheid

1. Kerncijfers Jeugdzorg & jeugdhulp

2. Prognoses, tekorten & behoud

3. COVID-19 & Arbeidsmarkt-ontwikkelingen

4. Duurzame inzetbaarheid

DUURZAME INZETBAARHEID 1. WERKDRUK, AUTONOMIE EN VERMOEIDHEID

1. De werkdruk wordt door 58% van de jeugdzorgwerkers ervaren als (veel) te hoog, dat is een groter aandeel dan in aanpalende branches
2. Op alle gemeten aspecten van werkdruk scoren jeugdzorgwerkers hoger dan hun collega's uit aanpalende branches. In grote getalen ervaren zij hun werk als hectisch (68%), ook vinden ze dat zij in het algemeen veel werk moeten doen (64%).
3. Verder ervaren ze dat ze onder grote tijdsdruk moeten werken (49%), dat zij erg snel moeten werken (43%) en dat zij extra hard moeten werken (42%).
4. In vergelijking met hun collega's uit sociaal werk scoren ze lager op autonomie. Gemiddeld scoren ze hoger op autonomie dan collega's uit de gg en fors hoger dan collega's uit de GHZ.
5. Risicofactoren voor vermoeidheid bij medewerkers zijn een gebrek aan steun van leidinggevenden en organisatie, weinig autonomie en ontevredenheid over arbeidsvoorwaarden.

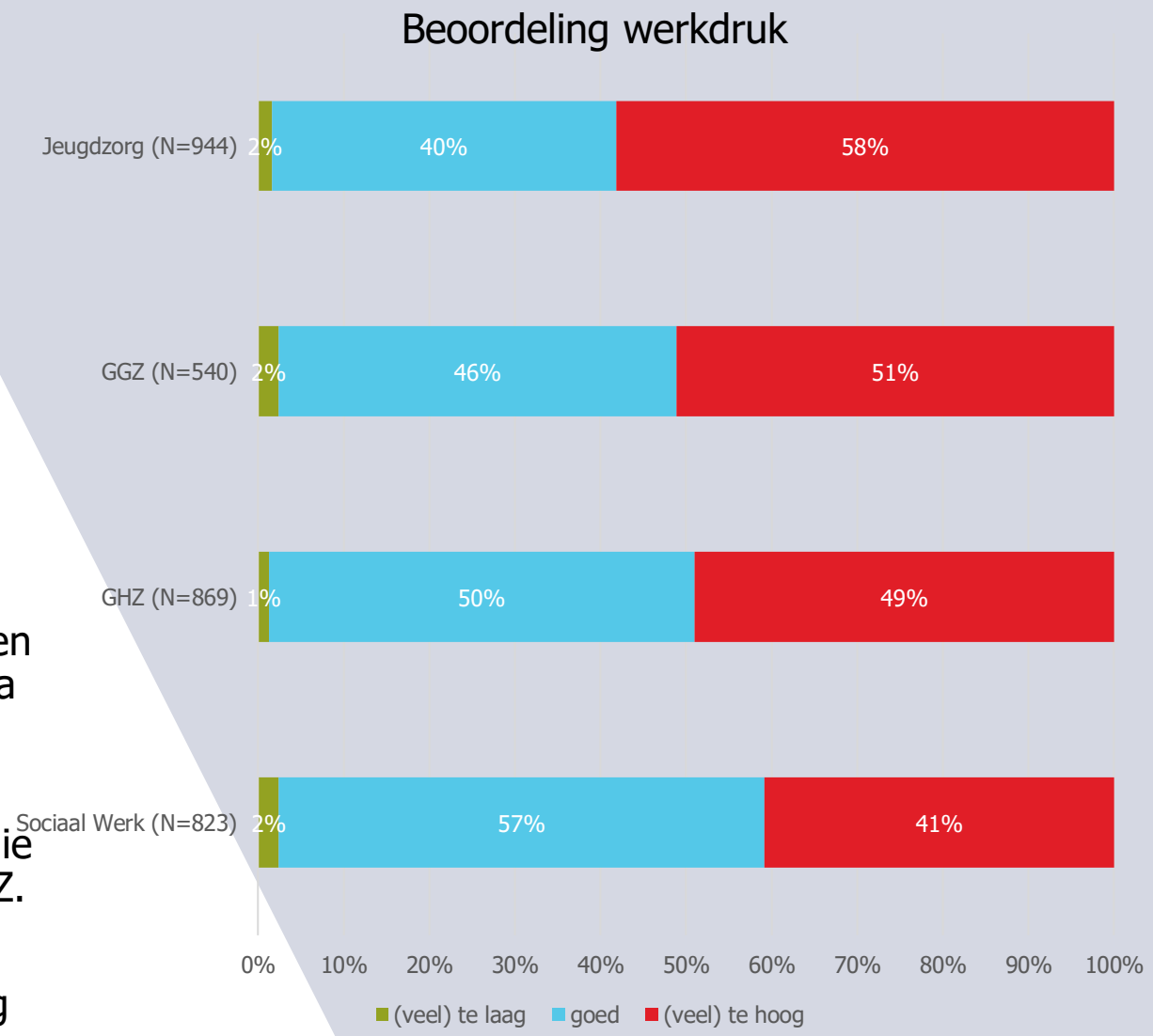

ONDERZOEKSPROGRAMMA ARBEIDSMARKT ZORG & WELZIJN

DUURZAME INZETBAARHEID 2. TEVREDENHEID WERK EN ORGANISATIE

1. Gemiddeld is 77% van de jeugdzorgwerkers (zeer) tevreden met hun werk, 6% is (zeer) ontevreden. De verschillen tussen jeugdzorgwerkers en hun collega's uit aanpalende branches zijn niet heel groot.
2. 59% is (ook) (zeer) tevreden met de organisatie, 15% is (zeer) hiermee zeer ontevreden. Ook hier zien we geen grote verschillen tussen jeugdzorgwerkers en hun collega's uit sociaal werk, ggz, en GHZ.
3. Steun van de leidinggevenden en organisatie is de belangrijkste voorspeller van tevredenheid met de organisatie in het domein jeugd (werkers in jeugdzorg, jeugd GHZ en jeugd ggz).
4. Werkinhoud en ontwikkelmogelijkheden zijn de belangrijkste voorspeller van tevreden met het werk in het domein jeugd.

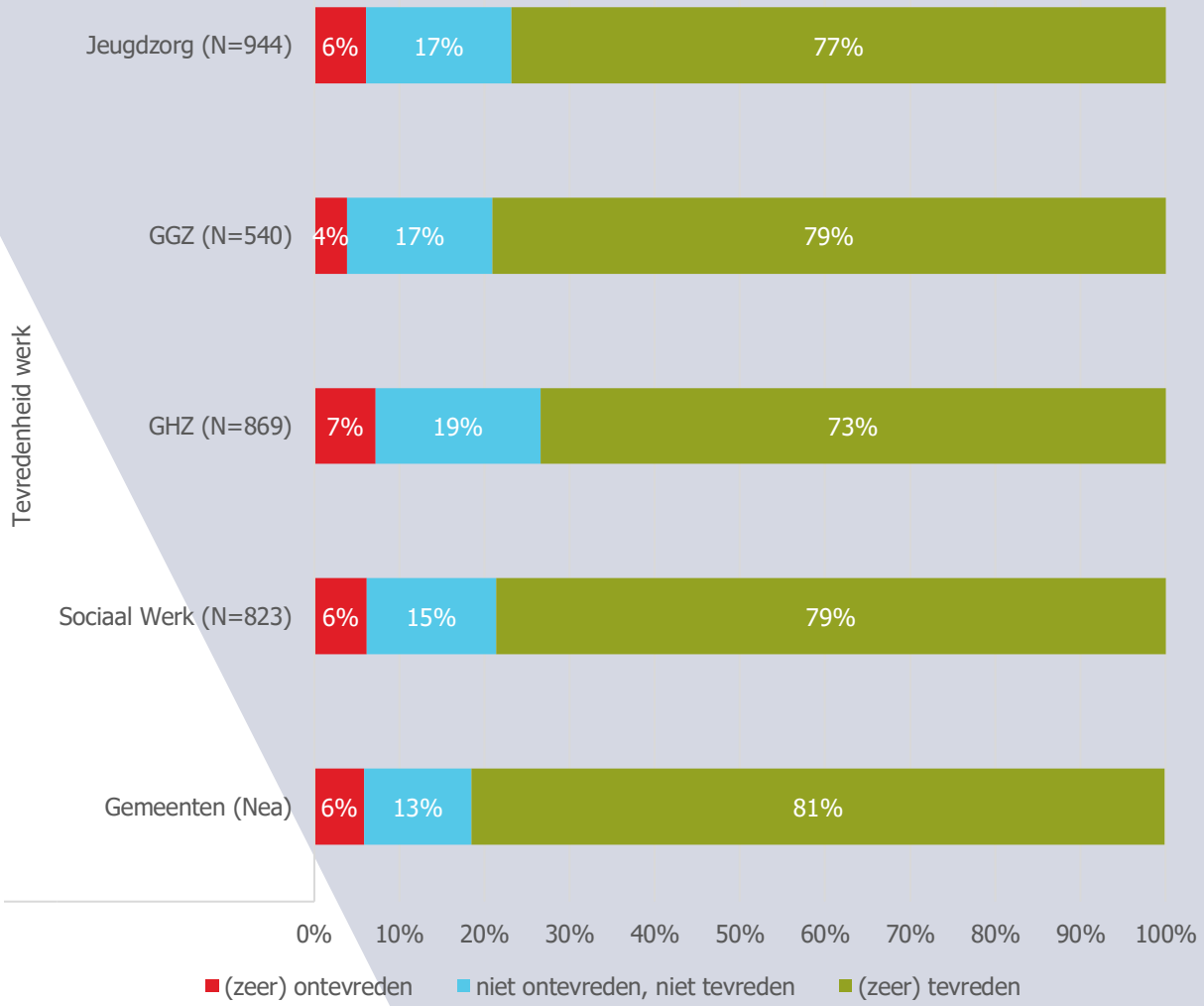

ONDERZOEKSPROGRAMMA ARBEIDSMARKT ZORG & WELZIJN

AANTREKKELIJKE ORGANISATIE IN DE BREDE JEUGDHULP

1. De top vijf van elementen die een organisatie aantrekkelijk maken voor werkers in de brede jeugdhulp zijn (1) centraal stellen van de kinderen of jongeren (78%), tijd voor reflectie, het bespreken van ideeën en ontwikkelen hiervan (63%) en waardering en erkenning voor professionals (59%), cultuur van vertrouwen (57%) en aandacht werkplezier (55%).
2. Aspecten waar veel frictie zit tussen het belang dat een jeugdwerker eraan hecht* en de mate waarin de organisatie eraan voldoet zijn (1) verminderen van regels en bureaucratie (3,0 punten), (2) horizontale en verticale doorgroeimogelijkheden (2,9 punten), (3) ontzorgen bij beroepsregistratie-eisen (2,7 punten), aandacht voor administratieve druk (2,7 punten) en aandacht voor werkdruk (ook 2,7 punten)

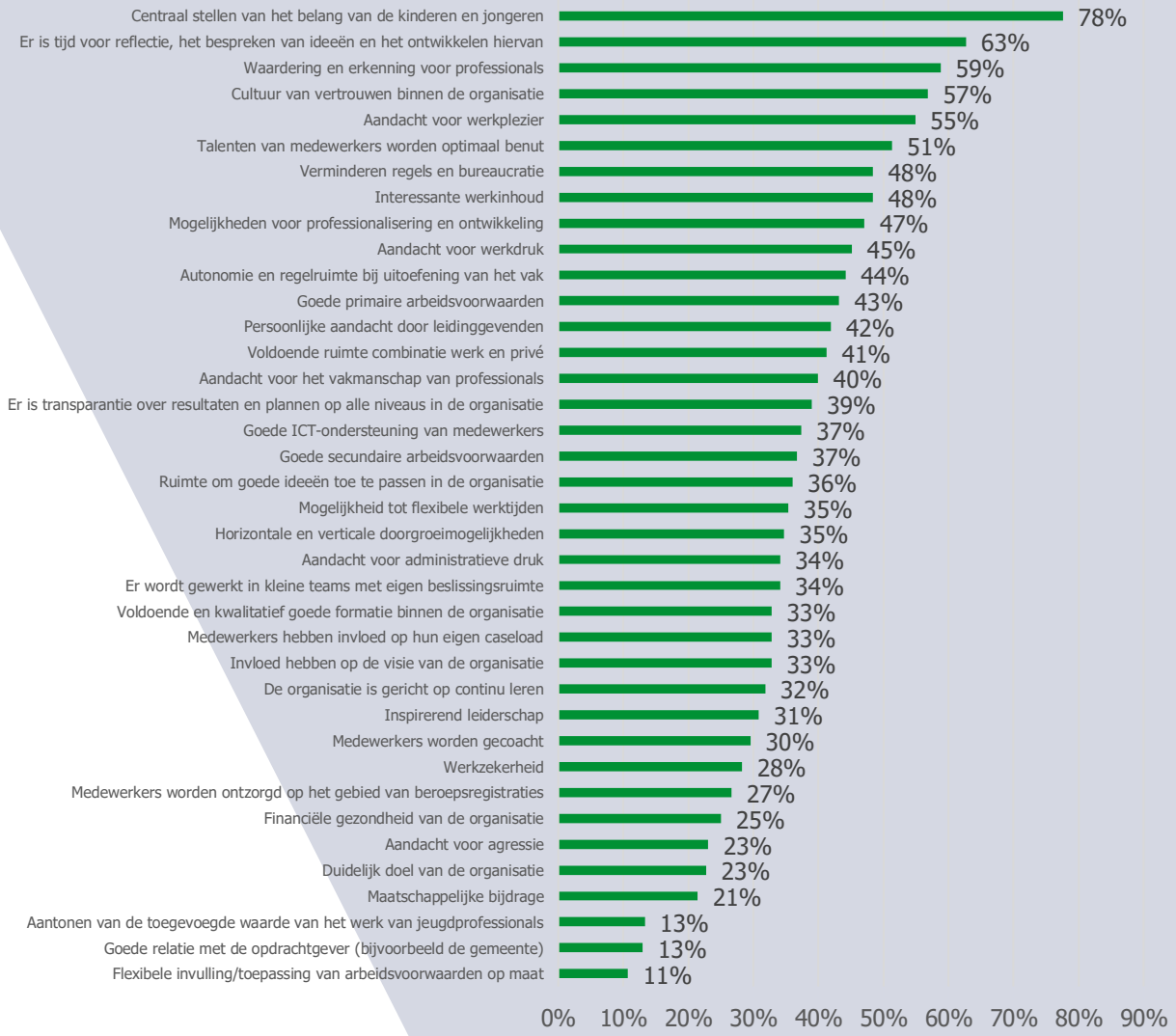

*beiden beoordeeld in een cijfer van 1 tot 10

jeugd zorg WERKT!

Johan Siegert
Joris de Rooij

www.jeugdzorg-werkt.nl